

Pieseň:

Slunce spravdnosti, Můj Pane Ježíši,
Osvět mne svou milostí V tento čas nynější;
Tys ta hvězda jitřní, Zaskvěj se v srdci mém,
Dej potěšení vnitřní v Duchu dobrotivém.

Zpěv. 747. Tran. 693.

135. Peter a Kornelius

Sk. ap. 10, 1–44.

V Cezarei žil Kornelius, stotník italského prápora, muž nábožný a bohabojný s celým svojím domom. Dával ľudu štedré almužny a ustavične sa modlieval k Bohu. Božím pôsobením sa dozvedel, že v neďalekom meste Jope je apoštol Peter. Poslal teda dvoch služobníkov a zbožného vojaka, aby pozvali Petra do Korneliovoho domu v Cezarei.

V čase, keď poslovia dochádzali do Jope, Peter mal videnie: Videl z otvoreného neba zostupovať nádobu a v nej všetky možné štvornohé zvieratá, zemeplazy a nebeské vtáctvo a zároveň počul hlas: „Vstaň, Peter, pi a jedz!“ Peter odpovedal: „Nie, Pane, nikdy som nejedol nič poškrvneného a nečistého!“ Aj druhý raz zaznel k nemu hlas: „Čo Boh očistil, to ty nemaj za poškrvnené.“ Tak sa to opakovalo tri razy. Nádoba potom zmizla. Keď Peter bol v rozpakoch, čo znamenalo videnie, práve došli Korneliovi poslovia a oznámili, že ich stotník poslal, aby pozvali Petra do Cezarei.

Peter ich pohostil a vybral sa do Korneliovoho domu. Keď Peter vchádzal, vyšiel mu Kornelius naproti, padol mu k nohám a vzýval ho. Peter ho zodvihol a riekol: „Vstaň, veď aj ja som len človek.“ Keď vošiel dnu a našiel tam mnohých zhromaždených, riekol im: „Vy viete, že Židovi nie je dovolené pripojiť sa alebo pristúpiť k pohanovi. Ale mne Boh oznámil, aby som nikoho nepokladal za poškrvneného alebo nečistého. Preto prišiel som bez odporu. Teraz sa spytujem, načo ste ma volali?“

Kornelius mu vyrozprával, ako Boh vyslyšal jeho modlitbu a ako dostal pokyn, aby si povolal Petra. Od Petra čaká, že mu vyrozpráva, čo mu prikázal Pán.

Peter hovoril: „Teraz poznávam, že Boh nie je prijímačom osôb, ale že Mu je príjemný, kto v ktoromkoľvek národe sa Ho bojí a koná spravodlivo. Vy viete, čo sa stalo v poslednej dobe, že Boh poslal Ježiša Nazaretského, aby zvestoval pokoj a uzdravenie nemocných. My, apoštolovia, sme svedkami všetkého, čo činil Ježiš v Judskej krajine a v Jeruzaleme, aj ako Ho zamordovali.

Toho Boh vzkriesil v tretí deň. A my sme s Ním jedli a pili po Jeho zmŕtvychvstaní. Nám prikázal zvestovať ľudu a svedčiť, že On je ten Bohom ustanovený sudca živých a mŕtvych. O ňom svedčia všetci proroci, že pre Jeho meno dosiahne odpustenie hriechov každý, kto verí v Neho.“

Zhromaždení, ktorí počúvali Petra, uverili a Boh vylial na nich dar Ducha Svätého.

Vtedy povedal Peter: „Či môže niekto zabrániť pokrstiť vodou tých, čo prijali Ducha Svätého tak, ako aj my?“

Poučenie: Kornelius bol pohan, ale v židovskom prostredí poznal Boží zákon a veril v Hospodina. Mnohí Židia, ktorí uverili v Pána Ježiša a dali sa pokrstiť, mylne sa domnievali, že kresťanom sa môže stať len Žid. Pán Ježiš príkladmi dokázal, že je Spasiteľom všetkého ľudstva, keď pomohol žene kanaánskej, stotníkovi v Kafarnaume a slovo Božie zvestoval žene Samaritánke. Peter tiež váhal, či má vojsť k pohanom, ale Boží hlas „Čo Boh očistil, to ty nemaj za nečisté!“ ho upevnil v presvedčení, že evanjelium sa má zvestovať všetkým ľuďom, bez ohľadu na ich národnú a rasovú príslušnosť.

Apoštol Peter odmietol poctu, ktorú mu vzdával Kornelius. Apoštolovia sa nepokladali za svätých. Božská pocta patrí len Bohu a Ježiši Kristu.

Mat. 4, 10: Pánovi, svojmu Bohu, budeš sa klaňať a len Jemu samému budeš slúžiť!

Pieseň:

S Bohem já chci začítí, Jemuž buď chvála, čest,
Když musela odjítí Noc, a hle, již den jest,
Přestaň, srdce, spátí, Považ Boží milosti
A stroj se dnes s pílností Vše dobré konati.

Zpěv. 746. Tran. 703.

136. Obrátenie Saula

Sk. ap. 9, 1–9.

Saul ešte vždy zúril proti učeníkom Pánovým, dychtiac po ich vyvraždení. Išiel teda ku veľkňazovi a vyziadal si od neho listy na synagogy v Damasku, aby prívržencov toho učenia poviazaných priviedol do Jeruzalema, mužov aj ženy.

Ako šiel a blížil sa k Damasku, ožiarilo ho zrazu svetlo z neba. Padol na zem a počul hlas, ktorý mu vrazil: „Saul, Saul, prečo ma prenasleduješ?“

On riekol: „Kto si, Pane?“

Odpovedal mu: „Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ.“

Trasúc sa a diviac spytoval sa Saul: „Čo chceš, Pane, aby som činil?“

Pán odpovedal: „Vstaň a choď do mesta a povedia ti, čo máš robiť.“

Mužovia, ktorí šli s ním, stáli ako ohromení, lebo počuli síce hlas, ale nevideli nikoho. Vstal teda Saul, ale keď otvoril oči, nič nevidel. I pojali ho za ruky a zaviedli do Damasku. Za tri dni nevidel, nejedol ani nepil.

137. Saul a Ananiáš

Sk. ap. 9, 10–19.

V Damasku bol učeník menom Ananiáš. Tomu povedal Pán vo videní: „Ananiáš, vstaň, choď do ulice, ktorá sa menuje Rovná a vyhľadaj v dome Júdovom Saula, prímením Tarzenského; lebo, hľa, modlí sa.“

Ananiáš odpovedal: „Pane, od mnohých som počul o tom mužovi, koľko zlého narobil Tvojim veriacim v Jeruzaleme. Aj tu má moc od veľkňazov, aby poviazal všetkých, ktorí vyzývajú Tvoje meno.“

Riekol mu Pán: „Len choď, lebo on mi je vyvolenou nádobou, aby niesol moje meno pred pohanov, aj pred kráľov a pred synov izraelských. Lebo ja mu ukážem, koľko má trpieť pre moje meno.“

Oidišiel teda Ananiáš, vošiel do toho domu, položil ruky na neho a riekol mu: „Brat Saul, Pán Ježiš, ktorý sa ti ukázal na ceste, po ktorej si prišiel, poslal ma, aby si zase videl a bol naplnený Duchom Svätým.“ A spadli mu z očí ako lupiny, zase videl, vstal a dal sa pokrstiť. Potom prijal pokrm a zmocnel.

138. Prvé vystúpenie Saulovo

Sk. ap. 9, 19–30.

Niekoľko dní zostal Saul s učeníkmi, ktorí boli v Damasku a hneď zvestoval v synagógach Ježiša, že On je Syn Boží. Všetci, ktorí ho počuli, užasli, hovoriac: „Či je toto nie ten, čo v Jeruzaleme hubil všetkých vyznavačov toho mena a aj sem na to prišiel, aby ich poviazaných odviezol ku veľkňazom?“

Ale Saul vystupoval tým neohrozenejšie a Židov, ktorí bývali v Damasku, uvádzal v úžas, dokazujúc, že Ježiš je Kristus.

Keď prešlo hodne dní, Židia sa dohodli, že ho zabijú. Saul však zvedel o ich úklade. Aj brány strážili vo dne – v noci, aby ho zabili. Ale učeníci vzali ho v noci a spustili v koši dolu hradbami.

Keď prišiel do Jeruzalema, pokúsil sa pripojiť k učeníkom, ale všetci sa ho báli, lebo neverili, že je učeník. Ujal sa ho však Barnabáš, uviedol k apoštolom a rozprával im o Saulovom obrátení, i o tom, ako neohrozene kázal v Damasku v mene Ježišovom. A prebýval s nimi v Jeruzaleme, kázal neohrozene v mene Pánovom, rozprával a hádal sa aj s Helenistami (Grékmi). Oni strojili sa ho zabíť. Bratia však odvedli Pavla do Cezarei a poslali do Tarzu.

Poučenie: Saul – Pavel bol od počiatku pod Božou ochranou, takže vykonal veľké Božie dielo.

1. Kor. 15, 10: Z milosti Božej som, čo som, a Jeho milosť nebola pri mne daromná.

Pieseň:

Budíž nám Bůh milostivý A dej nám požehnaní:
Obličej svůj lítostivý obrať k nás zachování,
Aby Jeho svaté dílo Na světě známé bylo,
Zvlášť Pán Ježíš, síla naše, Jenž dán za Mesiáše,
Pohanům k obrácení.

Zpěv. 337. Tran. 394.

139. Počiatky kresťanstva v Antiochii

Sk. ap. 11, 19 – 26.

Veriaci, čo sa boli rozprchlí pre súženie, ktoré prišlo pre Štefana, zašli do Fenície, Cypru a Antiochie, slovo Božie kázali len Židom. Ale v Antiochii aj Grékom (pohanom) zvestovali Pána Ježiša. Ruka Pánova bola s nimi, takže mnohí uverili a obrátili sa k Pánovi. Z Jeruzalema vyslali do Antiochie Barnabáša, ktorý bol muž dobrý, plný Ducha Svätého a viery. Barnabáš priviedol z Tarzu aj Saula (Pavla) do Antiochie. Celý rok pobudli v tomto cirkevnom zbore. V Antiochii sa učeníci prvý raz pomenovali kresťanmi.

Poučenie: Meno kresťan znamená toľko ako Kristov.

140. Misijné cesty apoštola Pavla

Apoštol Pavel spočiatku zvestoval evanjelium Ježiša Krista v Antiochii. Na Boží pokyn určili ho na prácu medzi pohanmi.

V sprievode Barnabáša a Marka podnikol svoju prvú misijnú cestu. Vyšiel z Antiochie na Cyprus, Pamfiliu, Pisidiu, Lykaoniu a vrátil sa do Antiochie. Všade zvestoval evanjelium Kristovo a zakladal cirkevné zbory. Roku 49 zúčastnil sa na apoštolskom konvente v Jeruzaleme, kde sa radili, či pohania prv, než by sa stali kresťanmi, musia sa podrobiť Mojžišovmu zákonu (obriezke).

Roku 51 nastúpil Pavel druhú misijnú cestu späť z Antiochie. So spolupracovníkmi Silasom, Timoteom a lekárom Lukášom precestoval Malú Áziu a preplavil sa na Balkánsky polostrov. Tam pôsobil v mestách Filipi, Tesaloniky, Beria, Athény, Korint.

Aj na tretiu misijnú cestu vydal sa apoštol Pavel z Antiochie a to po roku 53. Pôsobil v krajine Galatskej, v Efeze, Troade, Miléte, Cezarei, až došiel do Jeruzalema.

Napokon ako väzňa po strastiplnej ceste na Stredozemnom mori dovedli Pavla do Ríma roku 61.

141. Prvá misijná cesta Pavlova

Sk. ap. kapitoly 13–15.

Učeníci Pavel a Barnabáš z Antiochie Sýrskej preplavili sa na ostrov Cyprus. V meste Salamína zvestoval slovo Božie. Aj vládca krajiny Sergius Pavel uveril Pánovmu učeniu.

Zo Salamíny sa preplavili do Pisidskej Antiochie. Pavel učil v synagóge v deň sobotný o Kristu. Keď Židia vychádzali zo synagógy, prosili Pavla a Barnabáša, aby im aj na druhú sobotu hovorili o veciach Božích. Na druhú sobotu zišlo sa temer celé mesto, aby poslúchali slovo Božie. Ale keď Židia videli zástupy, naplnení závišťou, odporovali tomu, čo Pavel hovoril a rúhali sa. Nato Pavel a Barnabáš povedali im mužne: „Najprv vám sme museli kázať slovo Božie, ale keď ho zavrhuje, obraciame sa k pohanom. Lebo tak nám prikázal Pán:

„Položil som Ťa za svetlo pohanom,
aby si bol spasením až do končín zeme.“ (Iz. 49, 6)

Keď to pohania počuli, zaradovali sa, uverili a velebili slovo Pánovo. A slovo Pánovo sa rozšírilo po celej krajine.

Ale Židia podnietili prenasledovanie proti Pavlovi a Barnabášovi a vyhнали ich.

Keď prišli do Ikonie, vošli do židovskej synagógy a hovorili o Ježišovi tak, že mnohí uverili spomedzi Židov a Grékov. Ale Židia, ktorí neuverili, pripravovali sa, že Pavla a Barnabáša ukameňujú.

V Lystre bol muž, nevládny na nohy, chromý od narodenia. Ten poslúchal Pavla a veril vo svoje uzdravenie. Pavel mu riekol: „Postav sa na nohy!“ Ten vstal a chodil. Keď zástupy videli, čo Pavel urobil, volali: „Bohovia sa pripodobnili ľuďom a zostúpili k nám.“ Barnabáša pomenovali Jupiterom a Pavla Merkurom. Kňaz Jupiterovho chrámu, ktorý bol pred mestom, priviedol ovenčené junce a chcel im ich ako bohom obetovať. Barnabáš a Pavel im to zabránili, hovoriac: „Čo to robíte? Aj my sme Židia vám podobní a zvestujeme vám evanjelium, aby ste sa od týchto márností obrátili k živému Bohu, Stvoriteľovi neba a zeme. Ten Pán aj všetkým pohanom činil a činí dobre, dáva z neba dážď, úrodné časy a potešenie.“ Takýmito slovami podarilo sa im uspokojiť zástup, aby neobetovali.

Do Lystry prišli Židia z Antiochie a Ikonie a chceli Pavla ukameňovať. Pavel s Barnabášom odišli do Derby.

V Derbe zvestovali evanjelium a získali mnoho učeníkov. Precestovali cez Lystru, Ikoniu a Pisidskú Antiochii. Všade povzbu-

dzovali učeníkov vo viere a hovorili, že „Skrze mnohé súženia musíme vojsť do kráľovstva Božieho.“ Navštívili ešte mestá Pergu a Atíliu a vrátili sa do Antiochie (Sýrskej), odkiaľ boli vyšli.

Poučenie: Apoštolovia nešli za osobnou slávou, ale zvestovali vždy pravého Boha, Stvoriteľa sveta, ktorého nám zjavil Ježiš Kristus.

142. Apoštolský konvent v Jeruzaleme

Sk. ap. 15, 1–29.

Niektorí, čo prišli z Judska, učili: „Ak nesplníte ustanovenia Mojžišove, nedôjete spasenia.“ Naproti tomu Pavel, Barnabáš a iní učili, že od pohanov, ktorí uveria v Krista, nie je potrebné žiadať, aby sa vo všetkom podrobili Mojžišovmu zákonu.

O tejto otázke, ktorá vyvolávala hádky a spory, rokoval apoštolský konvent v Jeruzaleme (r. 49 n. l.), na ktorom sa zišli apoštolovia a starší.

Na tejto apoštolskej porade sa uzniesli napísať zborom toto uznesenie a napomenutie: „Zaľúbilo sa Duchu Svätému, aj nám neukladať vám nijakého iného bremena, okrem týchto nevyhnutných vecí: aby ste sa zdržiavali mäsa modlám obetovaného, krvi, mäsa zo zaduseného a smilstva. Ak sa týchto vecí budete chrániť, dobre urobíte.“

Apoštolov poverili, aby tento list prečítali a vysvetlili zborom.

Poučenie: Apoštolský konvent jasne ukázal, že kresťanská cirkev nie je len časťou židovstva, jeho sektou, ale že je Pánovou cirkvou, na spasenie všetkých ľudí.

143. Druhá misijná cesta Pavlova

Sk. ap. kap. 16–18.

Pavel a Silas odišli z Antiochie, pochodili Sýriu a Cilíciu a všade utvrdzovali cirkevné zbory vo viere.

V Lystre apoštol Pavel pribral za spolupracovníka Timotea. V Troade mal apoštol Pavel videnie: nejaký muž, Macedóнець, stál pred ním a prosil ho: „Prejdi do Macedónie a pomôž nám!“ Preto sa Pavel rozhodol odísť do Macedónie v presvedčení, že ho Boh posielal, aby tam zvestoval evanjelium.

Z Troady sa preplavili do Filipi. Tam získali bohabojnú ženu Lýdiu pre evanjelium. Vo Filipi Pavel odstránil z istej služobnej

devy veštiaceho ducha. Jej páni chytili Pavla a Sila, vliekli ich na námestie pred sudcov a obžalovali ich, že hlásajú obyčaje, ktoré Rimania nesmú prijať.

Sudcovia rozkázali Pavla a Sila zbičovať a vrhnúť do väzenia. Žalárnikovi prikázali, aby ich bedlivo strážil. Žalárnik urobil podľa rozkazu a nohy im tuho zovrel do klady.

V noci sa Pavel a Silas modlili, spievali Bohu chvály a väzni ich počúvali. O polnoci sa stalo zemetrasenie, takže sa otriasali